

CONSILIUL LEGISLATIV

Biroul permanent al Senatului

V
Bp..... 68 / 15.03.2023.

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea legii nr. 196 din 13 mai 2003, republicată în

Monitorul Oficial Nr.198 din 20 martie 2014, privind

~~Biroul permanent al Senatului~~ prevenirea și combaterea pornografiei

161 / 27.03.2023

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea legii nr. 196 din 13 mai 2003, republicată în Monitorul Oficial Nr.198 din 20 martie 2014, privind prevenirea și combaterea pornografiei (b68/14.02.2023), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/797/20.02.2023 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D185/22.02.2023,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, cu completările ulterioare, și al art. 33 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, cu modificările ulterioare,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Prezenta propunere legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii nr. 196/2003 privind prevenirea și combaterea pornografiei, republicată.

Potrivit Expunerii de motive, intervențiile legislative au ca scop garantarea protejării minorilor „*de anumite conținuturi explicite pe care, sub o anumită vârstă, aceștia le-ar putea interpreta greșit, conținuturi care influențează negativ dezvoltarea minorilor sau pe care minorii pur și simplu nu le pot discerne*”.

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. h) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea

prevederilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Precizăm că, prin avizul nr. 737 din 14.09.2021, Consiliul Legislativ a avizat favorabil, cu observații și propuneri, o inițiativă legislativă a cetățenilor care cuprindea o reglementare identică celei propuse prin prezentul proiect.

Menționăm că textul respectivei inițiative legislative, însoțit de avizul Consiliului Legislativ, a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 936 din 30 septembrie 2021, în vederea strângerii semnăturilor susținătorilor, în temeiul art. 3 alin. (4) din Legea nr. 189/1999 privind exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni.

5. Având în vedere uzanțele normative, **titlul** proiectului trebuie reformulat, astfel:

„Lege pentru modificarea și completarea **Legii nr. 196/2003** privind prevenirea și combaterea pornografiei”.

6. Pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, **partea introductivă a articolului unic**, precum și **părțile dispozitive ale pct. 1 - 9** trebuie redactate după cum urmează:

„**Articol unic.** - Legea nr. 196/2003 privind prevenirea și combaterea pornografiei, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.198 din 20 martie 2014, se modifică și se completează după cum urmează:”;

„1. La articolul 2, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alin.(4), cu următorul cuprins:”;

„2. La articolul 3, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:”;

„3. La articolul 3, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin.(3), cu următorul cuprins:”;

„4. La articolul 4, după alineatul (2) se introduc patru noi alineate, alin.(3) - (6), cu următorul cuprins:”;

„5. Articolul 5 se modifică și va avea următorul cuprins:”;

„6. La articolul 6, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:”;

„7. La articolul 7, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alin.(4), cu următorul cuprins:”;

„8. Articolul 9 se modifică și va avea următorul cuprins:”;

„9. La articolul 10, literele a), e)-h) și k) se modifică și vor avea următorul cuprins”.

Menționăm că fiecare parte dispozitivă va fi urmată de redarea normelor preconizate, marcate în mod corespunzător.

7. La **pct. 1**, referitor la norma propusă pentru **art. 2 alin. (4)**, semnalăm că textul este lipsit de caracter dispozitiv, așa cum impun cerințele art. 38 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora *„Textul articolelor trebuie să aibă caracter dispozitiv, să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări”*.

În cazul în care prin acest text se are în vedere definirea noțiunii de „materiale cu caracter explicit”, precizăm că această noțiune nu este utilizată nici în cuprinsul proiectului și nici în actul normativ de bază.

Din interpretarea sistematică a normelor de tehnică legislativă rezultă că introducerea unei definiții în cuprinsul unei reglementări se impune numai în măsura în care este necesară definirea unor noțiuni la care se face referire cel puțin o dată în cuprinsul actului normativ. Prin introducerea unei dispoziții care definește o noțiune neutilizată, norma nu se integrează armonios în ansamblul reglementării și creează confuzie în interpretarea altor dispoziții din cuprinsul legii, contrar normelor de tehnică legislativă.

De exemplu, actul normativ de bază definește la art. 2 alin. (3) noțiunea de **„materiale cu caracter obscen”**, ca reprezentând „obiecte, gravuri, fotografii, holograme, desene, scrieri, imprimate, embleme, publicații, filme, înregistrări video și audio, spoturi publicitare, programe și aplicații informatice, piese muzicale, precum și orice alte forme de exprimare **care prezintă explicit** sau sugerează o activitate sexuală” Or, definind „materialele cu **caracter explicit**” ca fiind acele materiale enumerate în cuprinsul definiției materialelor cu caracter obscen „care promovează homosexualitatea în rândul persoanelor minore sau care îngrădesc dreptul minorilor la identitate de gen corespunzătoare sexului biologic”, se produce o confuzie între cele două categorii de materiale avute în vedere de actul normativ.

Este necesară, de aceea, reformularea textului propus, pentru definirea exactă a sferei noțiunii de „materiale cu caracter explicit”, precum și reanalizarea proiectului în ansamblu, în sensul utilizării noțiunii nou-definite în cuprinsul normelor supuse intervențiilor legislative.

8. La **pct. 2**, la norma propusă pentru **art. 3 alin. (2)**, sintagma „dacă, prin conținutul lor, nu pun în pericol dezvoltarea fizică și morală a minorilor” este lipsită de previzibilitate în lipsa descrierii elementelor de conținut avute în vedere.

Este necesară, de aceea, reanalizarea textului și reformularea corespunzătoare a acestuia.

9. La **art. 3 alin. (3)**, astfel cum este propus la **pct. 3**, expresia „În vederea asigurării **scopurilor** și drepturilor minorilor” trebuie reformulată, prin precizarea scopurilor avute în vedere de text.

În plus, întrucât noțiunea de „conținut” nu este definită în actul normativ de bază și nici în proiect, respectivul termen trebuie înlocuit cu o sintagmă care să asigure claritatea și previzibilitatea textului.

10. La **pct. 4**, la norma propusă pentru **art. 4 alin. (3)**, prin formularea prea generală, expresia „**orice alte acțiuni care au ca scop** să influențeze în mod negativ dezvoltarea fizică, spirituală și morală a minorilor” este lipsită de previzibilitate.

Observația este valabilă și pentru **alin. (4)**, cu referire la sintagma „emisiuni care au ca scop să influențeze în mod negativ dezvoltarea fizică, spirituală și morală a minorilor”.

Menționăm că, potrivit jurisprudenței **Curții Constituționale** „*legea trebuie să întrunească cele trei cerințe de calitate care rezultă din art.1 alin.(5) din Constituție - claritate, precizie și previzibilitate. Curtea a statuat că respectarea legilor este obligatorie, însă nu se poate pretinde unui subiect de drept să respecte o lege care nu este clară, precisă și previzibilă, întrucât acesta nu își poate adapta conduita în funcție de ipoteza normativă a legii. De aceea, una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative. Așadar, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, respectiv să fie clar, precis și previzibil*” (**Decizia nr. 619/2016**).

Totodată, semnalăm că referirea la acțiunile care au ca „element definitiv ...**violența**” nu este suficient de clară și nu pare a se încadra în obiectul de reglementare al actului normativ de bază. Este necesară, de aceea, reanalizarea și reformularea textului.

Observația este valabilă, în mod corespunzător, pentru **art. 5**, propus la **pct. 5**, pentru **art. 7 alin. (4)**, astfel cum este propus la **pct. 7**, precum și a tuturor celorlalte norme din proiect în cuprinsul cărora se utilizează expresia „care promovează **violența**”.

Din punct de vedere al corectitudinii exprimării, la **art. 4 alin. (3)** se impune înlocuirea expresiei „are ca element definitiv” cu sintagma „**au ca element definitiv**”.

11. La **art. 4 alin. (6)**, astfel cum este propus la **pct. 4**, pentru rigoarea exprimării, sintagma „instituțiile din subordonarea Ministerului Educației” trebuie înlocuită cu expresia „instituțiile din

subordinea Ministerului Educației”. Pentru același motiv, expresia „are ca element definitoriu” trebuie redată sub forma „au ca element definitoriu”.

12. La **art. 6 alin. (2)**, astfel cum este propus la **pct. 6**, semnalăm că noțiunea de „materiale cu caracter obscen” este definită la **art. 2 alin. (3)**, și nu la **art. 5**, așa cum rezultă din textul propus. Se impune, de aceea, revederea normei de trimitere.

13. La **pct. 7**, în cuprinsul normei propuse pentru **art. 7 alin. (4)**, pentru corelarea terminologică a textului cu dispozițiile **alin. (1)** ale aceluiași articol, termenul „websiteuri” trebuie redat sub forma „site-uri”. Observația este valabilă, în mod corespunzător, și pentru termenul „websiteului”.

14. La **pct. 8**, semnalăm că incriminările prevăzute la **art. 9**, cuprind reglementări paralele celor cuprinse în Codul penal în **art. 221 alin. (4)** - Coruperea sexuală a minorilor, în **art. 222** - Racolarea minorilor în scopuri sexuale, precum și în **art. 374 alin. (1¹)** - Pornografia infantilă.

Precizăm că, potrivit **art. 16 alin. (1)** din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, „*în procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative*”. Este necesară, de aceea, reanalizarea și reformularea normelor din cuprinsul **art. 9**, pentru eliminarea paralelismelor în reglementare.

15. La **pct. 9**, referitor la norma propusă pentru **art. 10 lit. h)**, semnalăm că noțiunea de „spectacole cu caracter explicit” nu este definită în cuprinsul actului normativ de bază sau al proiectului, astfel încât trebuie reformulată în mod corespunzător.

La **art. 10 lit. k)**, pentru asigurarea unei reglementări complete, textul trebuie să cuprindă o precizare expresă referitoare la obligația privind interzicerea accesului **minorilor** la conținutul site-ului, prevăzută la **art. 7 alin. (4)**, la care se face trimiterea.

PREȘEDINTE
Florin IORDACHE

București
Nr. 239/14.03.2023

L. nr. 196/2003

M. Of. nr. 342/20 mai 2003

Lege privind prevenirea și combaterea pornografiei

- 1 promulgată prin D. nr. 288/2003 M. Of. nr. 342/20 mai 2003
Decret privind promulgarea Legii privind prevenirea și combaterea pornografiei
- 2 rectificare RECTIFICARE M. Of. nr. 531/24 iul. 2003 *rectifică art. 4 alin. 2 și art. 14*
- 3 modificări prin L. nr. 496/2004 M. Of. nr. 1070/18 nov. 2004
Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 196/2003 privind prevenirea și combaterea pornografiei
modifică titlul cap.II, art.4 alin. (2) partea introductivă, art.5, art.9, art.11, art.14 lit.d) și h), art.15 alin. (1), art.16; introduce cap. II_1 cu titlul acestuia după art. 4; abrogă art.4 alin. (1) lit. c), art.4 alin. (2) lit. a), art.6, art.8 alin. (3), art.19
- Dispune republicarea cu renumerotare**
- 4 modificări prin L. nr. 301/2007 M. Of. nr. 784/19 nov. 2007
Lege pentru modificarea Legii nr. 196/2003 privind prevenirea și combaterea pornografiei
*modifică titlul cap. II, art. 4 alin. (2) partea introductivă;
abrogă titlul cap. II_1*
- Dispune republicarea cu renumerotare**
- 5 republicare cu renumerotare M. Of. nr. 87/4 feb. 2008
Lege privind prevenirea și combaterea pornografiei
- 6 modificări prin L. nr. 187/2012 M. Of. nr. 757/12 nov. 2012
Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal
*la data de 1 februarie 2014, modifică art. 9;
abrogă art. 10-12*
- Dispune republicarea cu renumerotare**
- (v. Decizia I.C.C.J. nr. 4/2014 - M. Of. nr. 434/13 iun. 2014)
- 7 republicare cu renumerotare M. Of. nr. 198/20 mar. 2014
Lege privind prevenirea și combaterea pornografiei